

GAZETA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

EDITATĂ DE MINISTERUL ÎNVĂȚĂMÎNTULUI ȘI COMITETUL UNIUNII SINDICATELOR DIN ÎNVĂȚĂMÎNT ȘI CULTURĂ

Anul XVII nr. 822

vineri 29 octombrie 1965

8 pagini 25 bani

SECVENTE

TREI ȘCOLI SĂTEȘTI

Vinga — comună bănățeană pe șoseaua dintre Timisoara și Arad. Nu am la îndemână o monografie a localității pentru a putea să redau în linii mai amănunțite înfățișarea ei din trecut. Un lucru e sigur: liceul comunei a ajuns în acest an la prima promoție. Tot atât de sigur e că pînă în urmă cu vreo două decenii numărul pe degete oamenii de aici care auzieră de microscop.

La o lecție de științe naturale i-am văzut recent pe cei mai tineri locuitori ai Vingăi făcînd ucenicia cunoașterii științifice, aplecați asupra unor fragmente de frunză prinse între obiectivul și placa microscopului. Erau aproape zece microscopice. Elerii le mînuiau cu siguranță transpunînd cu apreciabilă exactitate pe maculatoare, detaliile măritate secțiunii de frunză înregistrate „pe viu”.

Entuziasmul director al liceului din Vinga, tovarășul Ștefan Seiman, ne prezintă numeroase noi achiziții ale școlii în domeniul mijloacelor tehnice audio-vizuale: televizor, magnetofon, picup, aparat de proiectie. Ne vorbește și despre încercările de a le folosi cu randament cât mai înalt. (Discuția aceasta, ca și numeroase alte discuții purtate cu oamenii școlii, ne-a întărit convingerea că unul din principalele obiective ale Editurii didactice și pedagogice ar trebui să fie acum acela de a pune la îndemîna profesorilor lucrări de largă circulație despre utilizarea la lecții a tehnicilor audio-vizuale).

La Baia de Fier, în Oltenia, noile mijloace tehnice primite de școala generală au deschis elevilor primele perspective ale muncii de investigație științifică. Interesantele fenomene carstice ale regiunii, feerul palat subteran al Peșterii Muierii, situat la câțiva kilometri de Baia de Fier, au devenit terenul de cercetare al unor mici și pasionați geologi și speologi amatori. Probele prelevate de ei în cursul lecțiilor-excursie erau cercetate, la lecția de științe naturale, la care am asistat, în ocularul microscopului, dezvăluindu-le o fascinantă lume de fenomene.

Sală de proiectie în amfiteatru, laboratoare cu o dotatie dintre cele mai moderne... Nu este vorba nici de astă dată de o școală cu tradiție, dintr-un mare oraș, ci de liceul din Covasna, regiunea Brașov, care nu a împlinit încă nici un deceniu de existență. Zecile de titluri de filme pe care profesorii le folosesc la lecții, filmele didactice cerute Arhivei Naționale ne conving că noile mijloace tehnice puse la dispoziția școlii au generat preocupări noi cu fecunde rezultate în sfera pregătirii culturale și științifice a elevilor.

Trei școli satești din trei regiuni diferite. Trei școli moderne, ale căror posibilități actuale ilustrează urcușul spre înălțimi al școlii românești, în ansamblul ei.

AL. CIUCA

Moment
al educării
dragostei
pentru
frumos.

INSPECȚIA ȘI INSPECTORII

Cinci minute într-o școală

Ultima inspecție „serioasă” efectuată la Școala generală din comuna Amaru de către secția de învățămînt a raionului Mizil (în raza căreia se află școala) a avut loc, așa cum rezultă din registrul de procese verbale de inspecție, la 25 mai 1964. Deci în anul școlar 1964/1965 — nici o inspecție, cel puțin nici una confirmată oficial. Pe semne că aici merg lucrurile strună și nu e nevoie de nici un ajutor. Primele apariții — ordinea și curățenia, indicînd prezența unei bune mîini de gospodari, identificați mai tîrziu în persoana inimosului director Ion Drăgulescu — e de natură să confirme această deducție. De îndată ce ducem însă investigațiile mai departe, aflăm lucruri noi și cam... derutante. Printre învățătorii și profesorii școlii se numără destul de mulți tineri fără pregătire de specialitate, care au înghițit la repezeală câteva pilule de pedagogie într-un curs ultrarapid și au fost expediți de urgență la catedră unde, firește, întîmpină greutăți. Iată dar că cel puțin situația încadrărilor reclama în mod imperios prezența unei competente și grijulii îndrumări a forurilor superioare.

Verificăm din nou. Data și registrul confirmă implacabil — ultima inspecție a avut loc în urmă cu un an și jumătate. Dar să nu hulim și să ne legăm de forme. Ce

e drept nu-i păcat: inspectorii au mai trecut prin școală, fără să-și lase însă autograful în registru. La deschiderea acestui an școlar un inspector, după deschidere însăși șefa secției de învățămînt. Au fost vizite meteorice de cite cinci-zece minute, cu un chestionar rapid: cum stați cu frecvența? cite cadre? cîți calificați? Șefa secției a adus în mașină și un profesor cu experiență pe care l-a lăsat în Amaru ca să ajute la rezolvarea problemelor de școlarizare. Omul a rămas în sat pînă cînd a convins doi copii să vină la cursuri și apoi s-a considerat achitat de datorie.

Cît privește conținutul procesului de învățămînt... Secția de învățămînt contează probabil pe autoritatea și energia directorului. Cum se descurcă, însă, știe numai el. „Neșcolarizații” se încapăținează să nu vină la școală, sfatul popular local nu se prea înghesuie să ajute școala, profesorii au probleme în ce privește cazarea, aprovizionarea cu alimente. Așa că, oricît ar fi un director de energie, ajunge, de la un timp, să nu mai poată ține piept problemelor care-l năvălesc.

Au aflat, au plecat și lucrurile au rămas la fel

Ar fi de așteptat ca acolo pe unde au trecut inspectorii secției de învățămînt, cel puțin problemele principale care se pot re-

zolve în chip operativ să fi fost rezolvate. Pe la școala din Greceanca (tot în raionul Mizil) inspectorii au trecut — tot meteoric — nu de mult. Problemele școlii au rămas tot atât de acute. Doi profesori — Petru Toderășcu și Maria Drugă — se specializează, prin cursuri fără frecvență, pentru predarea agriculturii. Școala nu are însă decît opt clase, deci o singură catedră la acest obiect. Atunci, fiecare dintre cei doi au primit cite o parte din numărul orelor de agricultură, iar în completare desen. Printr-o coincidență, ambii nutresc o inexplicabilă aversiune împotriva desenului: afirmă că n-au nici talent, nici trageră de inimă pentru această artă. Cum două corpuri nu pot sta în același timp în același loc și cu atît mai puțin doi profesori nu pot ocupa aceeași catedră, cei doi au ajuns să-și propună reciproc să părăsească satul. Tov. Drugă refuză să plece pentru că e „localnic”, iar tov. Toderășcu pentru că „s-a legat de sat”. Atunci ce-și de făcut? Inspectorii secției de învățămînt au fost, au aflat și au plecat lăsînd să dănuie și în urma vizitei lor această sursă de animizitate.

Cît privește lipsurile muncii didactice... Aici, ca și în Amaru, ca și în multe alte localități, inspectorii nu au făcut încă, în acest an, un control de profunzime al muncii în școală.

(Continuare în pag. 5-a)

LICEELE

DE SPECIALITATE

O școală a măiestriei pedagogice

Liceul pedagogic are în vedere formarea de cadre didactice bine pregătite pentru școala vârstei de 7-11 ani. Vârsta aceasta — în viața copilului și pentru formarea omului — este prea importantă ca să poată fi tratată superficial. Ea cere un învățător mai bun decât până aici, care să poată privi lucrurile cu și mai multă adâncime științifică, pedagogică. În acest sens trebuie luate în considerare o serie de lucruri, care, bine realizate ar putea face din liceul pedagogic o școală realmente de tip nou, la înălțimea cerințelor.

Planul de învățământ al liceului pedagogic va fi chemat să asigure și după părerea mea, viitorilor învățători, o cultură generală completă. Aceasta se poate realiza cel mai bine nu prin programe încercate, ci prin programe care să reflecte principiile esențiale ale fiecărei discipline. Funcțiunea de educator cere cu necesitate celui care o practică o bună orientare în întregul „*globus scientiarum*” al epocii contemporane, cu deosebire în ceea ce a-cesta are esențial. E bine ca totul să fie așa conceput, încât absolvenții liceului pedagogic să nu fie în nici un caz inferiori din acest punct de vedere absolvenților liceului de cultură generală, rămânându-le deschisă posibilitatea să-și continue studiile fără diferențe complicate.

În ce privește cultura pedagogică de specialitate, adică profesională, a elevilor acestui liceu este necesar să se acorde atenție deosebită introducerii lor în cunoașterea temeinică a biologiei, psihologiei și sociologiei copilului, evitându-se desigur super-teoretizările verbaliste, ci pornindu-se în totul de la cercetarea aspectelor vieții școlare concrete. Viitorii învățători trebuie deprinși să minuiască cu pricepere reală, pedagogică, instrumentele de antropometrie și psihometrie, să poată urmări creșterea, dezvoltarea copiilor sub influența acțiunii instructiv-educative, ea și a factorilor ereditari și de mediu. Ei trebuie pregătiți să discernă aptitudinile elevilor ce li se vor încredința, să cunoască în adâncime legile dezvoltării fizice și psihice ale personalității copilului și să aibă capacitatea de a interpreta corect aceste legi din punct de vedere pedagogic. Un studiu științific în acest domeniu îi va face pe viitorii învățători să fie bine orientați în tipologia copiilor, îi va ajuta să cunoască particularitățile individuale ale acestora, de care vor trebui să țină seama în complexa activitate școlară. Bineînțeles, teoria pedagogică trebuie să fie sprijinită permanent pe exemplificări, pe fapte din viața școlară, pentru ca viitorii învățători să dobândească o orientare în sfera activității pe care vor fi chemați să o desfășoare și să-și formeze gândirea pedagogică.

Cursul de didactică generală, ea și cursurile privind didacticile speciale (metodicile) vor trebui să-i înarmeze pe elevii liceelor pedagogice cu teoria și tehnica procesului instructiv-educativ, asigurându-le ascensiunea către

măiestrie. Astăzi se conturează o nouă concepție despre lecție, despre organizarea și desfășurarea ei. Cuceririle din domeniul ciberneticii profilează moduri de lucru de care viitorii învățători nu trebuie să fie străini. Așa sînt metoda învățămîntului programat, metoda modelului și modelării, metodele folosirii mijloacelor audio-vizuale. În țara noastră socialistă, în care electrificarea pătrunde pînă în cele mai îndepărtate localități sătești, se creează condiții ca orice aparat didactic să fie utilizat cu deplină eficiență. Succint spus, este necesar ca în liceele pedagogice să se resimtă influența celor mai înalțate concepții și forme metodice de muncă instructiv-educativă, în spiritul umanismului socialist.

În legătură cu toate acestea se ridică desigur și problema manualelor didactice destinate liceelor pedagogice. Pentru unele discipline poate nici nu mai este nevoie de vechiul tip de manual, voluminos, greoi, care se demodează repede sub influența progresului științific general. Aici se mai adecvat poate sistemul lucrărilor mici, tratând materia pe capitole, cu bună armătură demonstrativă — un fel de monografii pe probleme, care să reflecte, în cadrul fiecărei discipline, ultimele date și concluzii științifice, putîndu-se astfel lucra și reînnoi în timp mult mai scurt și cu cheltuieli mult mai puține. De altfel, cred că în mod necesar către acest sistem trebuie să se meargă și în alte tipuri de școli.

Cu toată grija trebuie rezolvată problema cadrelor didactice pentru liceele pedagogice. Aici se impune să lucreze profesorii de mare măiestrie, căci pedagogii buni, cum trebuie să fie învățătorii, nu pot ieși decât din mîna altora tot atît de buni.

Se cade să fie aduși la aceste licee cei mai experimentați profesori, cei mai valoroși pedagogi, în centrele unde se poate, e bine să fie atrase și cadre cu reputație din învățămîntul superior. Se poate stabili în acest sens o legătură strînsă de colaborare între institutele pedagogice de trei ani și liceele pedagogice. În felul acesta, este neîndoios că prestigiul liceelor pedagogice va spori neîncetat în fața tineretului, în fața poporului.

În fine, nu poate fi trecută ușor cu vederea nici problema mobilității și materialului instructiv-educativ cu care trebuie înzestrate aceste licee. Toate trebuie să corespundă, din plin, tuturor cerințelor bune pregătiri a învățătorilor. Totodată, ele trebuie să constituie tipul, modelul pentru care ei să lupte spre a-l putea avea acolo unde vor merge să lucreze.

Neîndoios, asigurarea funcționării la nivel înalt a liceelor pedagogice ridică probleme complexe. Aici s-au făcut numai cîteva referiri la unele din principalele ei aspecte. Oricum, socotim că în conceperea organizării și funcționării lor, ponderea principală trebuie s-o aibă cuvîntul pedagogilor, al oamenilor de specialitate. Buna desfășurare a activității liceelor pedagogice va fi astfel un pas important spre realizarea, în viitor, a unor noi progrese pe această linie, prin asigurarea pregătirii superioare, universitare a tuturor cadrelor didactice.

Conf. univ. dr.
GH. T. DUMITRESCU

Potrivit cerințelor fiecărei ramuri industriale

Ținînd seama de dezvoltarea științei și tehnicii, de pregătirea profesională a actualelor cadre tehnice de nivel mediu, credem că viitoarele licee industriale sînt chemate nu să înlocuiască un tip de școli, ci să asigure dezvoltarea învățămîntului din țara noastră corespunzător drumului ascendent pe care merge economia noastră socialistă. În acest scop considerăm de strictă necesitate ca viitoarele licee industriale să fie organizate pe sistemul industrial, creîndu-se pentru fiecare ramură industrială unul sau mai multe licee, amplasate în diferite regiuni ale țării, acolo unde ramura respectivă are ponderea cea mai mare și unde există condiții optime pentru desfășurarea procesului de învățămînt. Pentru ramura industriei construcțiilor (atît pentru sectorul de proiectare cît și pentru sectorul de execuție), propunem înființarea unor licee de arhitectură și construcții.

Avînd în vedere progresul științei și tehnicii, socotim necesar ca în liceele industriale obiectul de studii preponderent să fie legat de specificul ramurii industriale respective. Credem necesar ca el să fie studiat cu începere din anul I, iar numărul orelor să crească treptat pînă în ultimul an de studiu. Durata învățămîntului ar trebui să se stabilească și ea în funcție de specificul și complexitatea ramurii industriale: considerăm că în nici un caz ea nu poate fi mai mică de 5 ani. Tot de specificul ramurii credem că trebuie legată și structura planului de învățămînt, punîndu-se accent însă, în toate cazurile, pe matematică, fizică și chimie, științe care ocupă un loc important în tehnică. De asemenea, opinăm pentru introducerea în planul de învățămînt a unei limbi străine, care să permită viitorului tehnician o documentare largă.

În cadrul unei ramuri industriale funcționează mai multe specialități caracteristice. De exemplu, în sectorul de proiectare a construcțiilor sînt necesari tehnicienii arhitecți, decoratori de interioare, constructori, instalatori, topografi ș.a.; în sectorul de

execuție a construcțiilor este nevoie de atașamențiști, laboranți etc. De aceea, considerăm necesar ca ultimul an sau ultimii ani de studiu să fie rezervați pregătirii tehnice de specialitate pe meserii, iar la absolvirea cursurilor să se prezinte o lucrare de diplomă care să trateze probleme de specialitate legate de producție (de exemplu, proiecte de arhitectură, de decorații, de rezistență, de instalații etc.).

Socotim important ca selecționarea elevilor pentru anul I să se facă pe baza verificării aptitudinilor. De exemplu, cei care vor urma arhitectura și decorații de interior să susțină examene de desen.

Un loc important va trebui să-l ocupe în planul de învățămînt instruirea practică în școală și în producție. Credem că fiecare liceu industrial va trebui să fie dotat cu ateliere și laboratoare, cu aparatura și instrumentația necesară lucrărilor tehnice.

O verigă serioasă în pregătirea profesională de specialitate a elevilor viitoarelor licee industriale va trebui, desigur, s-o constituie practica. La buna desfășurare a practicii sînt chemate să contribuie întreprinderile, institutele, șantierele, care vor trebui să asigure condiții corespunzătoare pentru efectuarea practicii și să pună la dispoziție cadre de îndrumare.

Ar fi indicat, pentru experimentare, ca pînă la stabilirea definitivă a tipurilor de licee industriale să funcționeze cîteva clase din fiecare specialitate pe lângă actualele școli tehnice de personal tehnic, încadrate cu personal avînd experiență și vechime în învățămîntul tehnic. În acest fel se vor putea analiza și rezolva problemele ce vor apărea pe parcurs și se vor putea desprinde concluzii întemeiate privind planurile de învățămînt și programele școlare.

Arh. J. FAINARU
și ing. IORDACHE ANASTASIU

În funcție de specificul sectorului agricol

Pentru funcționarea în cele mai bune condiții a liceelor agricole se impune mai întîi găsirea

unor soluții cât mai valoroase referitoare la direcțiile de specializare, durata școlarizării, proporția dintre pregătirea de cultură generală și cea de specialitate, instruirea practică și altele, raportate la specificul muncii din sectorul agricol, deosebit în unele privințe de celelalte sectoare.

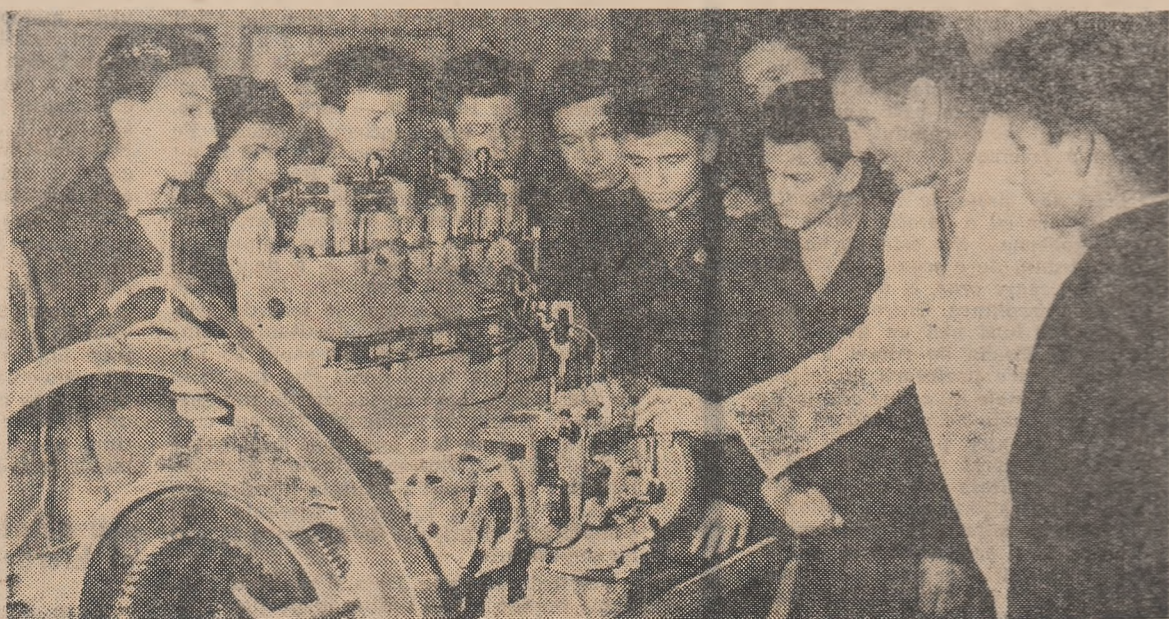
În ceea ce privește direcțiile de specializare, pornind de la necesitățile producției și de la premiza că viitorii absolvenți vor lucra ca ajutoare directe ale cadrelor cu pregătire superioară, socotesc necesar să se stabilească trei profile de bază: agronomic, horticol și zoo-veterinar. De asemenea este necesară pregătirea unor tehnicieni care să lucreze în domeniul mecanizării agriculturii, îmbunătățirilor funciare, contabilității întreprinderilor agricole, chimizării agriculturii, protecției plantelor etc.

Durata de școlarizare ar trebui să fie, după părerea mea, de 5 ani, pentru ca în primii 3 ani elevii să capete o bună pregătire de cultură generală, iar în următorii ani o temeinică pregătire de specialitate, avînd astfel drum deschis atît spre porțile învățămîntului superior agricol cît și spre producție. Principalele materii de specialitate ar putea fi studiate încă din anii al doilea și al treilea, ocupînd însă un număr precumpănitor de ore în anii IV și V.

Instruirea practică — parte integrantă a procesului de învățămînt — socotesc că poate ocupa 30—40 la sută din timpul afectat școlarizării. Aceasta ar urma să se desfășoare sub două forme: instruire de inițiere — ce trebuie necondiționat să fie condusă de cadre didactice cu pregătire superioară de specialitate și să aibă loc pe loturile didactice din împrejurimile școlii — și instruirea de producție, ce se va desfășura nu numai sub îndrumarea profesorilor, dar și a specialiștilor din producție, electuinđu-se în unități agricole de stat și cooperatiste bine dezvoltate în domeniul pentru care se pregătesc elevii. Socotesc necesar ca fiecărui liceu agricol să-i fie asigurată o suprafață de 15—25 ha teren arabil pentru organizarea loturilor didactice, ce trebuie să cuprindă cele mai răspîndite specii și soiuri de plante ca și cele mai răspîndite rase de animale. De asemenea, trebuie fixate din timp — și oarecum permanentizate — unitățile agricole de producție unde să se desfășoare practica de producție a elevilor, pentru a se putea asigura o bună planificare a lucrărilor și a se crea condiții în vederea unei cât mai strînse legături între conducerile școlilor și cele ale G.A.S. stațiilor experimentale, C.A.P. sau S.M.T.

Obținerea diplomei de absolvent al liceului și, în același timp, a unui certificat de specialist în probleme de agricultură va co-interesa foarte mult pe elevi și va da imbold cadrelor didactice, obligîndu-le în același timp la o răspundere mai mare și deci la ridicarea măiestriei pedagogice.

Ing. CONSTANTIN IGNAT
Tîrgșorul Nou, raionul Prolești

În laboratorul de mecanică

OPINII

UNIVERSITARI DESPRE PREGĂTIREA ÎN LICEU

Care este menirea liceului?

În ultimii ani s-au luat numeroase măsuri menite să așeze învățământul mediu pe baze teoretice, în concordanță cu progresele științei și cu cerințele pedagogice moderne. Recent, o serie de cadre universitare au început să acorde o mare atenție acestui învățământ, formulând judecăți cu privire la valoarea și menirea liceelor. Asemenea judecăți au de cele mai multe ori drept etalon măsura în care liceul realizează o introducere suficientă în specialitatea pe care o profesază cadrele respective, iar concluzia la care se ajunge este cerința de a se completa programele de învățământ cu noi și noi noțiuni. Cei care profesază astăzi specialități foarte moderne, uitând că ele nu au figurat până de curând nici în planul de învățământ al facultăților, emit deziderate privind introducerea acestora în liceu.

În ceea ce mă privește, socotesc că menirea liceului trebuie privită dintr-un punct de vedere larg, în funcție de cerințele întregii societăți. Învățământul superior trebuie să ceară, după părerea mea, ca liceul să asigure tineretului un sistem de gândire care să-l facă apt pentru însușirea specialității ulterioare, o cultură care să-i permită contactul cu filozofia, știința, literatura și arta, o educație care să-l facă util societății și adinc devotat intereselor poporului. Plecând de la aceste considerații, cred că menirea liceului nu trebuie să fie definită în lumina unei perspective urgente a specialistului dintr-un domeniu sau altul, că rolul lui nu este de a asigura o introducere în diferite ramuri ale științei, ci de a realiza o personalitate intelectuală armonioasă conturată, la care să participe în mod echilibrat o cultură umanistică și filozofică, o pregătire în domeniul științelor pozitive (matematică, fizică, chimie etc.), o cultură biologică, cunoașterea limbilor moderne în așa măsură încât să se realizeze contactul cu progresele generale ale științei și culturii, o educație morală conformă normelor socialiste și, în sfârșit, o cultură fizică rațională, care să asigure o rezistență corespunzătoare și o dezvoltare fizică armonioasă. Toate acestea sunt menite să contribuie la înarmarea absolventului de liceu cu un sistem de gândire care să-i permită însușirea, în cadrul studiilor universitare, a unei specialități și aptitudinea de a se dezvolta pe unele linii de evoluție a științei.

Datorită progreselor realizate astăzi în știință, volumul cunoștințelor se dublează în curs de 10 ani, iar în unele specialități chiar mai repede. Putem noi pretinde creierului omenesc să acumuleze un material atât de imens? Dacă am face așa ar însemna să transformăm sistemul nervos într-o bandă de magnetofon pe care o imprimăm și pe care, apoi, se așterne uitarea. Din această cauză se impune o judicioasă selecționare a noțiunilor și folosirea celor mai potrivite metode de predare, nu pentru a înghesui cit mai mult în mintea elevului, ci pentru a stimula gândirea lui creatoare. O îngrămă-

dire haotică de noțiuni și date, fără ca acestea să fie încadrate într-un sistem de gândire, este nefastă pentru evoluția intelectuală a tineretului. Programele învățământului mediu trebuie să asigure tineretului timp pentru studiu personal și pentru meditații.

Una dintre greșelile pe care le fac și profesorii și părinții este aceea că ei consideră drept elevi buni, cu perspectivă, pe acei elevi care învață egal și iau calificative foarte bune la toate materiile. Dar în acest fel nu se poate naște un interes deosebit, o pasiune pentru un anumit domeniu. Biografiile marilor oameni de știință demonstrează că dragostea și pasiunea lor pentru domeniul cărui i s-au dedicat au apărut foarte de timpuriu. Dacă profesorii din liceu nu dau elevilor timpului și posibilitatea să se ataseze mai mult de o disciplină, nu le trezesc în mod special interesul pentru un anumit domeniu de cunoaștere, ei vor putea încheia studiile medii cu calificative bune sau chiar foarte bune, însă nu vor avea nici o pasiune pentru una din activitățile intelectuale. Se impune ca liceul să considere cultivarea dragostei și pasiunii pentru știință drept unul din obiectivele cele mai importante ale activității sale.

În încheiere nu pot să nu subliniez un aspect în care am convingerea că este încă mult de făcut. Este vorba, anume, despre faptul că școala are o deosebită răspundere pentru dezvoltarea biologică a noilor generații. Partidul, statul nostru au creat condiții materiale optime în această direcție. Este important ca toate aceste condiții să fie folosite în școală cit mai larg. Cred însă că în prezent nu se utilizează suficient una din căile importante pentru asigurarea dezvoltării armonioase și întărirea sănătății tinerilor — și anume, cultura fizică. Se impune, în această direcție, să primim și în viitor. Datorită progreselor sociale și științifice din țara noastră se schimbă esențial structura profesională a societății. Un număr tot mai mare de oameni sînt și vor fi ocupați în industria automatizată și mecanizată, în diferite profesii intelectuale. Față de această situație, se impune dezvoltarea sportului de masă în școală, așa încât el să devină o deprindere, nu numai pentru a asigura condiții dezvoltării și călirii fizice, dar și pentru a contribui la mărirea capacității de muncă intelectuală. Să nu uităm, apoi, că studiile medii și universitare presupun eforturi intelectuale deosebite, care nu sînt posibile decît în condițiile unei sănătăți perfecte.

Cred că, luînd în considerare și aceste fapte, liceul își va putea îndeplini menirea la nivelul cerut de societatea noastră socialistă.

Conf. dr. V. VASILESCU

O situație paradoxală

În coloanele „Gazetei învățământului” s-au făcut propuneri prețioase pentru ridicarea nivelului de studiere a multor discipline. Autorii propunerilor au toate motivele să fie fericiți, deoarece disciplinele la care s-au referit se studiază în învățămîn-

tu mediu. Nu același lucru se poate spune despre studierea limbii (gramaticii) române.

Dacă pentru unele facultăți (mai ales pentru cele cu profil realist) rezultatele bune de la concursurile de admitere reflectă, în mare măsură, gradul de pregătire pe care-l dă liceul absolventului cu examen de maturitate, pentru facultățile cu profil umanist, la care, printre obiectele de concurs, se află și limba română, rezultatele nu pot fi satisfăcătoare. În nici un caz ele nu reflectă pregătirea elevului din liceu (unde nu se predă gramatica!), ci, de cele mai multe ori, pregătirile suplimentare (meditații) pe care le fac viitorii candidați cu ajutorul profesorilor lor sau, cum se întâmplă uneori, cu ajutorul cadrelor didactice din facultăți. De altfel, aceștia din urmă sînt singurii care știu ce anume se cere la concursul de admitere în legătură cu gramatica limbii române fiindcă în broșura „Admiterea în învățământul superior” programa nu este decît un extras telegrafic din tabelele de materii ale manualelor pentru clasele V—VIII și, uneori, nici atît. De exemplu, se scrie „Fonetica” (punct și nimic mai mult); sau „Felul atributului și complementului” — punct.

Dar să ne oprim asupra cauzelor care generează această situație și care suscită discuții la facultățile de filologie. Mai întîi, firește, conținutul învățământului mediu. Într-adevăr, între candidații celor două tipuri de facultăți (cu caracter realist sau umanistic) situația este inechitabilă. Parcurgînd programele obiectelor cerute la concursul de admitere ne putem da ușor seama că în liceu se studiază disciplinele la care concurează absolvenții, cu o singură excepție (paradoxală!): gramatica limbii române. De aceea, pînă și programa la limba română nu cuprinde decît o jumătate de pagină, o înșirare de titluri sau categorii, niște — să le zicem — „telegrame lingvistice”, care nu spun nimic în legătură cu volumul de cunoștințe, cu gradul de cunoaștere a acestora etc. În schimb, la celelalte obiecte se dau multe pagini cu detalii. Faptul ni se pare explicabil, de vreme ce elevul, de pildă, învață în liceu algebră, trigonometrie, geometrie plană, în spațiu și analitică, fizică (mecanică, căldură, optică, electricitate, structura atomului), geografie (geografia Republicii Socialiste România, geografia fizică generală, geografia economică și politică a lumii etc.). Am dat doar cîteva exemple, pentru a se vedea cît de solid se studiază aceste materii în liceu. De aceea, nu e o surpriză pentru nimeni că cei mai mulți dintre candidații vin la facultățile umanistice, în cel mai fericit caz cu cunoștințele de gramatică (atît cît le-au mai rămas!) din manuale școlii generale.

Întrebarea este firească: oare examenul de admitere în facultate este reiterarea examenului de admitere în liceu? De ce acești candidați să fie victimele (nevinovate!) ale unui plan de învățământ deficitar în privința limbii române?

Repetăm ceea ce am spus de mult timp: este necesar să se introducă gramatica în liceu, cite

o oră pe săptămînă, iar la secția umanistă, în ultimii ani, cite două ore. Consider că, în această situație, sînt necesare următoarele: 1) să se alcătuiască o programă detaliată de gramatică pentru liceu; 2) să se elaboreze un manual de gramatică a limbii române pentru liceu, care să fie o expunere sistematică a tuturor faptelor de limbă, comentate pe bază de analize lingvistice ale textelor literare. Acest manual să fie de nivel mediu, între manualul de clasă a VIII-a și tratatele de specialitate ale Academiei (acestea urmînd a fi studiate în facultăți); 3) „Gazeta învățământului” să deschidă o rubrică permanentă de cultivare a limbii, de gramatică. Doar pînă și un cotidian ca „Informația Bucureștilui” publică, săptămînal, o cronică a limbii, ca să nu mai vorbim de unele reviste ale altor ministere sau instituții de cultură (vezi „Placăra”, „Pentru patrie”), sau de emisiunile radiofonice „Limba noastră”. Aici s-ar putea purta discuții în jurul principalelor probleme litigioase din gramatica limbii române care interesează pe profesorii din învățământul mediu, probleme asupra cărora să se insiste în liceu, după ce s-a ajuns la un consens. De ce să n-o mărfurisim: uneori disputelor din diverse manuale sau tratate le cad victime elevii, fiindcă, în funcție de „școli lingvistice” sau de centre universitare, unele interpretări (sau analize) sînt bune la o comisie, dar greșite la alta.

GH. POALELUNGI
lector univ.

Și conversații, dar și traduceri

În lumina noilor cerințe care stau în fața învățământului, studiul limbilor moderne capătă o importanță tot mai mare.

După cum a arătat concursul de admitere la Institutul de limbi străine al Universității din București, pregătirea la limba rusă a absolvenților liceului este multumitoare. Menționez în primul rînd seriozitatea, maturitatea acestora. Nu s-au mai întîlnit cazuri în care să se invoce necunoașterea vreunei teme gramaticale sau a unui text. Marea majoritate a candidaților au citit corect și au putut traduce exact textele parcurse din manual. Deficiență este însă intonația, expresivitatea cititului. Nu toți candidații au putut citi expresiv textele date. În vederea remedierii acestei situații ar trebui, cred, să se acorde mai multă atenție versurilor, fiind cunoscut faptul că ele contribuie substanțial la îmbunătățirea intonației și expresivității cititului.

În privința redării conținutului unui text (mă refer în special la cele literare și mai puțin la bio-

grafiile scriitorilor) s-a observat la destul de mulți candidați tendința de a memora mecanic, școlărește, rezumate ale textelor din manual, sau chiar aceste texte. În asemenea cazuri, atunci cînd candidatul uită un cuvînt, o terminație, o prepoziție, rezumatul devine un fel de „mixtum compositum” de cuvinte înșiruite fără vreo legătură logică. Va trebui să se depună un efort susținut, îndelungat, pentru a se ajunge la povestirea gîndită, conștientă de către elevi a celor citite.

Același lucru se poate spune și despre povestirile pe teme libere. Se știe că în ultimul timp metodele de predare a limbilor moderne au fost perfecționate, că în tot mai multe școli se introduc mijloacele audio-vizuale. Cu toate acestea, în domeniul dezvoltării vorbirii mai rămîn multe de făcut. O dovedește faptul că adesea răspunsurile candidaților la concursul de admitere au fost foarte scurte, foarte sărace.

Trebuie să facem totul pentru ca textual să fie doar un pretext, un punct de plecare pentru conversații legate de anumite teme uzuale. Consider că în acest scop este foarte util ca elevii ultimelor clase să se obișnuiască a citi lucrări și reviste de specialitate în limba studiată. Cred că profesorii ar putea găsi, cel puțin o dată pe lună, timpul și modalitatea de a lucra într-un mod atractiv și variat pe baza unor asemenea lucrări și reviste. O grijă deosebită necesită însă aici gradarea accesibilității, așa încît în fața elevului să stea probleme mereu mai complexe, dar pe care să le poată rezolva.

Materialul gramatical este în general cunoscut. Nu s-a văzut însă deocamdată, la toți candidații, deprinderea utilizării lui rațional, conștient. E de dorit, deci, aplicarea pe scară mai largă a „modelelor” de limbă, care nu presupun excluderea teoriei, cum înclină s-o creadă unii, ci fac doar ca studiul să fie mai conștient și mai concret și, în consecință, facilitează însuși procesul de însușire a limbii.

Exprimarea în scris, așa cum au dovedit-o destul de multe lucrări scrise, nu poate fi considerată satisfăcătoare. Îmbogățirea lecturii extrașcolare, exercițiile de traducere ar putea duce la îmbunătățirea scrisului elevilor. Subliniez importanța traducerilor deoarece problema locului traducerii în procesul de studiere a limbilor străine suscită încă multe și controversate discuții. Pe bună dreptate se afirmă că utilizarea nerațională a traducerilor duce în mod inevitabil la neglijarea dezvoltării vorbirii, care trebuie să rămînă mereu în centrul preocupărilor noastre. Pe de altă parte, însă, să nu uităm că traducerea este de neînlocuit atunci cînd introducem unele fapte de limbă noi pentru elevi și mai ales cu ocazia controlului cunoștințelor, al deprinderilor. Pare-se că rezolvarea problemei rezidă în folosirea pricepută și bine proporționată (în nici un caz exagerată) a traducerilor îmbinate cu multiplele procedee de dezvoltare a vorbirii.

Lector univ.
MIRCEA GHEORGHIU

FUNDAMENTUL AXIOMATIC

În clasa a IX-a, studiind noțiunile fundamentale și axiomele de apartenență, ordonare, mișcare și paralelism, elevii fac cunoștință cu metoda axiomatice — metodă modernă de cercetare — și sînt solicitați să abandoneze intuiția, să se obișnuiască cu rigoarea matematică în demonstrații, să deducă teoremele din axiome și definiții.

Într-un sistem axiomatice se cer fixate la început noțiunile fundamentale (punct, dreaptă, plan), relațiile fundamentale (apartenență, între) și axiomele. Dacă noțiunile fundamentale și relațiile fundamentale sînt bine expuse în manual, axiomele sînt pur și simplu enumerate, fără a fi înțelese explicite, fără a se arăta intuitiv ce proprietăți de bază ale conceptelor noastre despre punct și dreaptă exprimă ele.

Mi s-ar putea reproșa faptul că am folosit expresia „intuitiv”, întrucît într-un sistem axiomatice intuiția dispăre. Dar nu putem face în mod brusc saltul de la concepția intuitivă asupra geometriei pe care o au elevii la concepția axiomatice, ci este neapărat necesar, după părerea mea, să arătăm că modelul geometriei euclidiene satisface aceste axiome. Dacă axiomele, care sînt de fapt definiții indirecte ale noțiunilor fundamentale, nu primesc, pentru elevi, nici o semnificație, nu putem să construim deductiv clădirea geometriei folosind axiomele și definițiile.

Dar să fiu concret. Axiomele de apartenență sînt simple și clare pentru elevi. Ei își dau imediat seama de valabilitatea evidentă a acestora pe modelul geometriei euclidiene, înțeleg că exprimă existența și unicitatea dreptei (asociate la două puncte diferite). Se poate deduce imediat un adevăr (pe care însă manualul îl dă prea tîrziu): două drepte diferite sînt în același plan nu pot avea mai mult decît un singur punct comun — și se poate sublinia că acest adevăr evident nu este o axiomă, ci că, demonstrîndu-se, este o teoremă.

Axiomele de ordonare — axiomele II_1 și II_2 — definesc relația „între”. Înainte de a trece la II_1 trebuie definit segmentul (ceea ce manualul uită să facă). Axioma II_1 exprimă un fapt evident al modelului euclidian al dreptei: dreapta nu este mărginită, lucru care trebuie neapărat subliniat. Axioma II_2 (numită și axioma lui Pasch) are în manual o explicație „intuitivă” (unde se folosește însă noțiunea nedefinită de segment). Dacă însă vom preda elevilor această axiomă fără a le arăta și o aplicație, ea va rămîne pentru ei o chestiune fără viață. Trebuie de asemenea scos în evidență faptul că axioma II_2 ne asigură totdeauna existența unui punct exterior pentru două puncte date și că existența punctului interior este asigurată printr-o teoremă (și nu prin axiomă): dacă A și B sînt două puncte pe o dreaptă, există totdeauna un punct M între A și B. Demonstrația folosește axioma lui Pasch: Fie A și B două puncte pe d (fig. 1) I: ne asigură C; II_1 ne

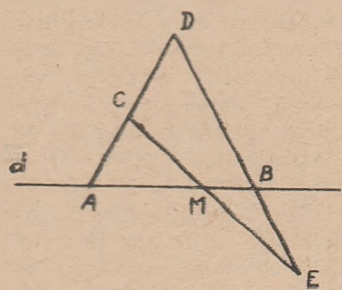

Figura 1

asigură D (exterior lui A și C); II_1 ne asigură E (exterior lui D și B); I: ne asigură dreapta CE, care după II_2 trebuie să taie dreapta AB între A și B în M (fiindcă dreapta BD e tăiată în E în afara lui D și B). Deci există punctul M între A și B.

Axiomele de congruență trebuie prezentate (așa cum indică și manualul) ca propoziții echivalente care ne asigură posibilitatea mișcării figurilor fără a fi deformat.

În legătură cu axiomele II_1 , II_2 și III_1 este bine să definim și relația de „mai mare” și „mai mic” a segmentelor, arătînd elevilor că mulțimea segmentelor este o mulțime ordonată și făcînd astfel o legătură utilă cu mulțimile ordonate, studiate paralel la algebră.

Cred că, procedînd în felul arătat mai sus, sistemul de axiome (prezentat în manual după sistemul lui Hilbert) capătă un conținut pentru elevi și poate fi aplicat în mod conștient.

Manualul arată (la pag. 5) că „proprietățile figurilor geometrice care nu sînt date în definiții și axiome sînt formulate în anumite propoziții care se obțin prin raționamente din definiții, axiome și din alte proprietăți demonstrate, propoziții numite teoreme”. Deci, orice figură geometrică trebuie definită și toate proprietățile acestei figuri trebuie demonstrate plecînd de la definiții și axiome. Dar manualul nu observă în măsura dorită această legătură strînsă între teoreme și axiome. Din

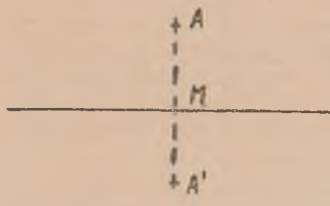

Figura 2

această cauză riscăm ca geometria să-și piardă în concepția elevilor fundamentul ei axiomatice, mai ales dacă sistemul de axiome este însușit de către ei în mod formal, mecanic. Nu pledez pentru o construcție pur axiomatice și abstractă a geometriei, cum face Hilbert, întrucît acest lucru depășește puterea de înțelegere a elevilor. Dar cred că ori de cîte ori avem ocazia trebuie să insistăm pentru a le forma deprinderea de a privi geometria ca un sistem axiomatice bazat pe raționamentul deductiv.

Cînd ni se ivește acest prilej? Întîi — după ce am definit o noțiune nouă, cînd trebuie neapărat să arătăm existența obiectului definit. Manualul nu este însă consecvent în această privință. Dacă la definiția dreptelor paralele sau a triunghiurilor asemenea se face acest lucru, demonstrîndu-se teoreme de existență, în alte cazuri nu se face. De exemplu, la definiția liniei frînte trebuie să se arate că existența ei se bazează pe I. La definiția simetricului unui punct față de o dreaptă trebuie să se arate existența acestuia: existența unică a lui M ne-o asigură o teoremă (referitoare la unicitatea perpendiculararei). Axiomele II_1 și III_1 ne asigură existența punctului A' (fig. 2). Deci existența noțiunilor definite în cadrul unui sistem axiomatice trebuie dedusă logic din axiome și nu acceptată intuitiv.

La măsurarea segmentelor ar trebui amintită (pentru a prezenta complet sistemul de axiome) cel puțin axioma lui Arhimede. În manual măsurarea segmentelor se face după metoda (algoritm) lui Euclid — neaxiomatice.

Programa cere ca la studiul dreptelor paralele elevii să fie informați că există și geometria neeuclidiene. Elevul care și-a însușit sistemul axiomatice al geometriei euclidiene în mod formal nu poate fi informat despre existența geometriilor neeuclidiene decît în felul cum o face manualul. În schimb, însă, un elev care înțelege fundamentul axiomatice ca un sistem de premise din care se pot deduce pe cale logică adevăruri, deci se poate constitui o geometrie, va putea intra mai adînc în esența problemei. El își va da seama de două condiții esențiale ale

unui sistem de axiome, și anume: necontradicția și independența reciprocă a axiomele.

Cum se poate demonstra independența unei axiome? Se formează un nou sistem de axiome care conține negația acestei axiome plus celelalte (nenegate). Dacă sistemul obținut este fără contradicție, înseamnă că axioma considerată este independentă, adică nu a avut nici o legătură cu celelalte (altfel axioma negată trebuie să intre neapărat în conflict cu acele axiome cu care avea legături). Privind acum problema dintr-un alt punct de vedere, elevii vor constata că au dat de un nou sistem de axiome (axioma negată plus restul axiomele), care îndeplinește condițiile unui sistem axiomatice (necontradicție și independență reciprocă). Ei își vor da seama că acest sistem axiomatice, fiindcă păstrează noțiunile fundamentale ale geometriei, poate fi luat drept baza unei noi geometrii care, bineînțeles, nu se realizează pe modelul geometriei euclidiene. În felul acesta, dacă noțiunea de sistem axiomatice este asimilată de elevi, ei pot înțelege ușor miezul geometriilor neeuclidiene și, în același timp, își formează concepția materialistă despre spațiu ca o formă obiectivă a existenței materiei în afara conștiinței noastre.

S-ar putea ca observațiile de mai sus să fie primite cu oarecare rezerve, avîndu-se în vedere puterea de înțelegere a elevilor din clasa a IX-a și programa încărcată, deci lipsa de timp pentru explicații amănunțite (programa actuală pentru clasa a IX-a prevede același material ca și pentru clasa a VIII-a din anii trecuți, plus 17 ore din fosta clasă a IX-a). Consider însă că predînd în sensul expus mai sus facem un pas înainte, cel puțin într-o direcție. Pregătînd cu atenție lecțiile, preocupîndu-ne să le formăm elevilor idei clare despre bazele geometriei, elementele referitoare la sistemul axiomatice le vor fi pe deplin accesibile.

Prof. I. AMBROSIOUS
Sighișoara

La ora de geometrie.

„Ce ți-e și cu părinții!”

În cancelarie două profesoare discută, se pare cu mare interes, o problemă. Mă apropiu și îmi dau seama că discuția a pornit de la părinții unor elevi.

— Tânase n-a învățat nimic pentru azi. Dar știi, nimic! I-am spus să o cheme pe mama lui la școală și a dat din umeri, răspunzîndu-mi că mama lui nu are timp. Părinții ăștia nu se interesează de fel de copii lor! La școală nu vin, la ședințe nici atîta. La ultima, ținută de curînd, mi-au venit doar patru părinți. Ce le pasă lor de notele proaste ale copiilor? Mă zbat, mă frămînt, dar degeaba — spunea furioasă profesora de geografie.

— Poate n-ai găsit calea prin care să ți-i apropii — a observat colega ei.

— Cum să mi-i apro-

pii, dragă? Li vizitez săptămînal, țin legătura cu ei și prin carnet, îi chem la școală, dar zadarnic.

— Bine, dar și la mine și la ceilalți colegi vin la toate ședințele, vin de cîte ori îi chemăm.

— Păi, eu de ce mă frămînt? Orice fac, nu reușesc să-i mobilizez. Sînt indiferenți, ce mai, nu le pasă nici de propriii lor copii! Uite, cel mai bun exemplu: l-am chemat personal prin telefon pe tatăl lui Grigorescu la ședință și mi-a lipsit.

— Tatăl lui Grigorescu? La ultima ședință cu părinții am stat de vorbă cu el în legătură cu cel mai mare dintre băieții lui. Era foarte interesat de situația copilului, și în general, de toate problemele școlii.

— Poftim, asta-i culmea! La mine de ce

n-o fi venit? Ei, lasă că mine trec eu pe la ei și-o să pun lucrurile la punct.

Între timp a sunat de intrare. Cu cataloagele sub braț cele două profesoare părăsesc cancelaria.

— Bună ziua, tovarășă dirigintă, i se adresează timid o femeie între două vîrste profesoarei de geografie.

— Bună ziua. Ce dorrești? Spune repede, că mă grăbesc să intru la oră!

— Păi, să vedeți, n-am putut veni săptămîna trecută la școală dar aș vrea să discutăm astăzi. Vă aștept după oră.

— Știu, știu, toți aveți motive cînd e vorba să veniți la școală. A cui mamă ești?

— A Ioanei.

— Ioana Dragu? întrebă diriginta indignată. Ți-o spun fără ocol.

Este un copil rău, nu învață, este nedisciplinată, chiulește de la ore, e leneș, ce mai, nu-i pentru învățatură!

— Și ce să fac cu ea, tovarășă dirigintă? Cum am putea-o ajuta? N-aș vrea să rămînă corijentă...

— Oi fi vrînd să promoveze printre frunțași?! Dumneata nu-ți dai seama? Nu învață — una, e leneș — două. Dar ce să-ți mai spun, tot degeaba!

Femeia o ascultă cit o ascultă, apoi o privește și îi spune cu reproș în glas:

— Gîndeam că o să mă ajutați, să scoatem fata la un capăt. Dar văd că... Bună ziua.

— Poftim, s-a supărat și asta! Ce ți-e și cu părinții! Vrei să le arăți cîte sînt copii lor și se supără...

C. VASILE

Studiu de specialitate cu ajutorul unui model de tractor în stare de funcționare.

MODELISMUL

Utilizarea diferitelor modele miniaturale statice sau în stare de funcțiune la demonstrațiile efectuate în cadrul predării unor discipline școlare, ca și construcția acestora, numită de specialiști „modelism” ocupă, așa cum ne arată datele furnizate de literatura pedagogică, un loc din ce în ce mai important în activitatea școlară și extrașcolară.

Desigur, construcția de modele și utilizarea lor ca element demonstrativ în cadrul transmiterii cunoștințelor nu este un element nou în procesul de învățămînt. Modelismul a apărut probabil odată cu primele mașini și s-a dezvoltat simultan cu construcția acestora, fiind determinat de necesitatea de a verifica funcționarea unor tipuri noi de motoare, aparate etc., înainte ca acestea să intre în faza de producție. Astăzi, orice institut de studii și cercetări în domeniul tehnicii, orice mare uzină sau fabrică dispune de secții pentru construcția modelelor experimentale și de laboratoare speciale pentru încercarea acestora. De la noile tipuri de rachete și avioane supersonice pînă la submarine, cele mai importante realizări ale tehnicii contemporane trec, ca formă inițială a realizării lor, prin stadiul de model în stare de funcțiune experimentat în laborator.

Din domeniul producției, datorită multelor avantaje pe care le prezintă, construcția de modele a trecut în domeniul învățămîntului în scopul utilizării demonstrative a acestora. Introducerea mijloacelor tehnice audio-vizuale moderne nu numai că nu a redus ponderea pe care o au modelele în procesul de învățămînt ci, dimpotrivă, a mărit-o, căci atît filmele didactice cît și emisiunile de televiziune școlară folosesc foarte des, pentru claritatea unor demonstrații, tocmai asemenea modele în stare de funcțiune.

Dacă modelele utilizate în producție trebuie să fie niște reproduceri la scară redusă dar absolută a mașinilor în mărime naturală, în vederea determinării în cele mai bune condiții a parametrilor de funcționare, modelele utilizate în școală vizează numai o funcționare asemănătoare cu aceea a mașinilor respective bazată pe aceleași principii științifice și tehnice. Realizarea tehnică propriu-zisă a modelelor didactice este însă mult simplificată, astfel încît elevii să o poată efectua cu instrumente și scule obișnuite și în raport cu priceperea pe care o au.

În școlile noastre de cultură generală, modelismul este cunoscut și răspîndit mai ales sub forma construcțiilor de aeromodele și navomodele, în timp ce modelele în stare de funcțiune sînt folo-

site ca element demonstrativ în cadrul lecțiilor mai ales în învățămîntul profesional și tehnic. Dar și în școlile generale și mai ales în licee modelismul se poate folosi mai larg, cu rezultate dintre cele mai bune. Sîntem siguri că majoritatea profesorilor vor fi de acord cu noi că în cercurile tehnice, în locul unor referate aride, care repetă date ce pot fi găsite în orice carte de popularizare științifică, și-ar găsi un loc mult mai potrivit construcția de modele — și nu numai de avioane sau vapoare, dar și locomotive, motoare cu combustie internă, motoare electrice, mașini de transport și mașini agricole etc. Aceasta nu numai pentru că modelismul sub toate formele lui constituie o activitate atractivă și pasionantă pentru tineret, ci și pentru că el dă prilejul elevilor să îmbine în mod armonios învățătura cu o activitate îndrăgită de ei. După un număr de ore de studiu teoretic colectiv sau individual, activitatea practică de construire a modelelor este deosebit de odihnitoare din punct de vedere intelectual.

În același timp, modelismul are și o valoroasă încărcătură instructivă și educativă. Participînd la construcția diferitelor modele din domeniul care îi interesează, elevii învață cu multă ușurință denumirea diferitelor scule, se deprind să le mînuiască, își însușesc procedeele de confecționare a pieselor, cunosc materialele potrivite pentru acestea etc. Desigur, unii dintre ei vor comite greșeli; dar în același timp vor învăța cum să procedeze pe viitor.

După confecționarea pieselor, mașina sau aparatul trebuie asamblate și încercate. Acestea sînt noi prilejuri de activitate creatoare colectivă și de importante observații cu caracter tehnic. În timpul asamblării elevii observă că, pentru funcționare, între două piese trebuie să existe un anumit joc, că axele anumitor piese trebuie să fie perfect paralele sau perpendiculare, că anumite elemente trebuie să fie prelucrate cu cea mai mare precizie, că altele permit diferite toleranțe etc.

După asamblare se face proba mașinii. Cîte emoții au elevii pînă o văd funcționînd! În fine, ea funcționează și emoția, bucuria se transformă în încredere în forțele proprii. Fiecare elev în parte capătă acum mai mult curaj. El a construit o mașină, poate să construiască și alte mașini mai perfecționate, căci cu timpul începe să observe lipsurile primelor sale lucrări și se simte capabil de a le elimina. Nimic nu e greu, imposibil.

Dar pentru a construi o mașină mai perfecționată elevii simt nevoia să-și însușească o serie în-

treagă de noi cunoștințe teoretice. Ei încep să studieze diferitele domenii ale tehnicii împingînd de propria lor pasiune. În același timp, pătrunzînd de timpuriu în tainele tehnicii moderne, își furnizează un bagaj de cunoștințe și deprinderi care îi vor ajuta în alegerea viitoarelor profesii.

Dacă unele dintre modelele lucrate de elevi devin proprietatea celor care au contribuit cel mai mult la realizarea lor, altele — dintre cele mai valoroase — intră în patrimoniul școlii, reprezentînd un prețios material demonstrativ. Profesorii le pot folosi cu succes pentru a lămuri o serie de principii științifice și tehnice și aplicațiile practice ale acestora.

Răspîndirea modelismului în școli și, prin aceasta, lărgirea sferei de utilizare a modelelor funcționale în cadrul demonstrațiilor depind în mare măsură de sprijinul pe care îl vor acorda cadrele didactice și organizațiile de tineret inițiativelor născute în rîndurile elevilor, de felul cum vor îndrepta atenția lor către laturile cele mai instructive. În orașele cu număr mai mare de școli s-ar putea înființa chiar cluburi ale modeliştilor pe diferite specialități, așa cum există cluburi ale aeromodeliştilor sau ale radioamatorilor.

Desigur, difuzarea mai largă a modelismului în rîndurile tineretului școlar solicită sprijin și pe alte planuri. Ar fi bine ca unele publicații de tineret, precum și revista „Sport și tehnică” să publice pagini de modelism și să dea indicații asupra diferitelor ramuri tehnice în legătură cu care se pot construi modele miniaturale. De asemenea, ar fi necesar ca în Editura tehnică sau în Editura didactică și pedagogică să apară lucrări speciale de modelism, care să indice atît modul de construcție al anumitor modele cît și uneltele, materialele folosite în acest scop. În sfîrșit, ar fi de dorit ca modeliştilor să-și poată procura, din magazine cu raioane specializate, materialele și uneltele necesare și să găsească o serie de truse produse special pentru ei în anumite întreprinderi, truse care să cuprindă piesele și utilajul pentru lucrări de mecanică, de electricitate, de radio, de telecomandă etc.

Stimularea modelismului prin formele amintite, utilizarea mai largă în școli a demonstrațiilor cu ajutorul modelelor funcționale constituie elemente importante în determinarea unui caracter modern și activ al învățămîntului, cărora cadrele didactice și organele de învățămînt trebuie să le acorde o însemnătate tot mai mare.

Conf. univ. ing. I. OPREA
Institutul politehnic
din Timișoara

Inspecția și inspectorii

(Urmare din pag. 1-4)

Acțiuni, nu vorbe

Cadrele didactice pe care le-am întâlnit la Școala generală din comuna Crețulești, raionul Găești, erau îngrijorate că anumite întâmplări petrecute în timpul vizitei noastre ne vor lăsa o proastă impresie asupra școlii. Despre ce e vorba? Am ajuns la școală tocmai în clipa cînd un puștan de numai vreo zece ani ieșea din clasă trîntind violent ușa și zbindînd imprecății la adresa învățătoarei. Exemplul lui a fost urmat la scurtă vreme de un altul, care și-a făcut o ieșire la fel de spectaculoasă și de umilitoare pentru vîrsta erorilor. Am încercat să scîm de vorbă cu acești copii. După ce i-am convins cu greu să binevoiască a accepta o convorbire, au început parlamentările. Copiii, isteți de altfel, condiționau frecventarea cursurilor de o serie de avantaje pe care școala ar fi urmat să le facă părinților lor. În eventualitatea că aceste condiții nu ar fi fost acceptate, își păstrau în rezervă un refuz categoric.

No-ar veni ușor să spunem că profesorii nu i-au educat pe acești elevi, că n-au ținut legătura cu părinții lor. Dar asta nu ar rezolva nimic, pentru că nu aici se află întreaga soluție. Profesorii suferă obiceiul să se ducă zilnic, dimineața, la acești copii acasă și să-i aducă de mîna la școală. În ce-i privește, credem, mai mult nu pot face. Se vede clar că părinții acestor copii — oameni mai recalcitrați și care vor să scoată din orice beneficii materiale — trebuie să li se adreseze și organele de stat locale, nu numai școala. Ajungem, astfel, la munca inspectorilor secției de învățămînt raionale. Considerăm că aceștia, în calitate de salariați ai sfatului popular raional, ar putea determina un ajutor mai substanțial din partea organelor locale ale puterii de stat și a opiniei publice din comuna respectivă. Simplele vizite soldate cu recomandări nu rezolvă, după cum se vede, întotdeauna astfel de probleme. Puțin mai sus, în același raion, la școala din Speriețeni — unde erau de asemenea probleme dificile de școlarizare — inspectorii au reușit să întreprindă acțiuni eficiente. Ele trebuie organizate pretutindeni.

A revenit, dar nu se vede

Școala generală din satul Burduc, comuna Dragodana, raionul Găești, a fost inspectată exact în urmă cu un an de către inspectorul Gheorghe Cîmpoiu. Tovarășul Cîmpoiu, constatînd atunci că registrul pentru evidența și înscrierea elevilor nu este completat la zi, „roagă pe tovarășul director ca în termen de 3 zile să ia măsuri”. A mai constatat că „nici un cadru didactic din această școală n-a întocmit planificarea anuală”, că „nu s-a acordat atenția cuvenită orei de îndelniciri practice” și că „elevul Niță Marin din clasa a VI-a nu a fost încă la școală”. În încheiere, tovarășul inspector promite că în termen de o lună de zile va trece din nou pe la școală, dorind „să constate că lipsurile semnalate au fost lichidate”.

Directorul școlii ne asigură că inspectorul a revenit în termenul menționat dar din registrul de procese-verbale nu se vede.

La București

Dacă în mediul rural prezența inspectorilor în școli este îngreunată de dificultățile pe care le presupune deplasarea pe drumuri de țară, în București lucrurile sînt simplificate. Pe șoseaua Viiilor, prin fața Școlii generale

nr. 116 din raionul Nicolae Bălcescu, trec vreo trei tramvale și un autobuz. Să vedem cum a fost inspectată această școală. Așa cum rezultă din informațiile primite de la tov. Marilena Săvulescu, directoarea școlii, ultima prezentă a inspectorilor în școală a fost înregistrată la 14 septembrie, anul în curs, decî în preziua deschiderii anului școlar. Întrucît a durat 15 minute, e de închipuit că a avut în vedere o verificare sumară a pregătirilor pentru începerea noului an școlar.

Inspecția precedentă, care s-a desfășurat în trimestrul al II-lea al anului școlar trecut, a durat vreo trei săptămîni și a reușit să cuprindă numeroși profesori. Cum a fost unică pe întregul an, după ce au trecut prin focul ei, profesorii inspecția au respirat ușurați, fără să mai aibă grija altei inspecții.

Ce fac inspectorii?

După ce am cunoscut prezența inspectorilor în școli să ne oprim puțin la una din secțiile de învățămînt de care aparțin școlile vizitate de noi. La secția de învățămînt a raionului Găești, de pildă, lucrează patru inspectorii, dintre care unul este șef de secție. Inspectorii vor trebui să viziteze în acest an 137 de școli și 49 de grădinițe și să vadă cum muncesc 976 de cadre didactice. Ei vor trebui să mai efectueze 68 de inspecții speciale, pentru cei care s-au înscris la examenele de definițivat și de gradul al II-lea. Mai au de înfăptuit și unele lucrări de birou. De la începutul acestui an școlar și pînă în prezent au trebuit să întocmească o situație statistică privind frecvența elevilor în primele zile de școală, alta privind predarea limbilor străine, alta privind manualele școlare, alta privind construcțiile școlare, alta privind propunerile de suplînire a posturilor vacante, alta privind desfășurarea practicii agricole. Au mai trebuit întocmite referate pentru decizii de încadrare, pentru numiri de directori și schimbări de directori, caracterizări ale celor înscriși la examenele de grade. Tot lor le revine sarcina de a rezolva diferite reclamații și sesizări. Cîteva sesizează că la Puțul cu Salele vinzătoare de la cooperativă a primit în chip nelegal certificatul de absolvire a șapte clase, un milițian de la Lugoj reclamă că directorul școlii din Morteni refuză să-i elibereze foaia matricolă, un învățător reclamă că repartiția claselor în școala sa nu este echitabilă etc. În fiecare din aceste cazuri inspectorul trebuie să se deplaseze la fața locului, să verifice valabilitatea sesizării și să ia măsuri.

Așa cum se vede din datele pe care le oferă realitatea, atribuțiile și sarcinile inspectorilor depășesc în general posibilitățile lor practice de a le realiza în condiții optime. Cerințele legate de îmbunătățirea continuă a conținutului procesului de învățămînt cer însă în chip imperios prezența cît mai largă în școli a forurilor de control și îndrumare. Considerăm că actuala stare de lucruri impune cu necesitate o analiză atentă și formularea unor soluții care să asigure inspecției școlare permanența, profunzimea și rigurozitatea reclamate de sarcinile mari care stau astăzi în fața școlii.

OCT. BUZESCU

Alegerile sindicale

în școli

Sprijin larg procesului de învățămînt

În perioada care a trecut de la alegerea sa, biroul grupei sindicale de la Liceul nr. 24 din Capitală a obținut o seamă de succese. Sprijinul său s-a făcut simțit în mobilizarea cadrelor didactice la realizarea sarcinilor cuprinse în planul școlii, în aportul pe care l-a adus la acțiunile de perfecționare a pregătirii de specialitate a membrilor de sindicat, la îmbogățirea experienței pedagogice a acestora. Despre aceste aspecte ale activității sindicale, ca și despre alte laturi ale ei au vorbit pe larg, zilele trecute, membrii grupei sindicale, cu prilejul adunării de dare de seamă și alegeri.

Munca personalului didactic are o unitate de măsură foarte precisă: rezultatele la învățătură ale elevilor. Or, tocmai progresul vizibil al acestor rezultate de la un trimestru la altul confirmă nemijlocit faptul că biroul grupei sindicale, sub conducerea organizației de partid, a ajutat conducerea școlii în organizarea unor acțiuni eficiente, care au avut drept țintă, cum era firesc, continuarea îmbunătățirii procesului instructiv-educativ. Numeroase au fost formele prin care biroul grupei sindicale a contribuit la îndeplinirea sarcinilor cuprinse în planul de muncă al școlii. Atât darea de seamă cit și discuțiile au menționat, în acest sens, în formările cu privire la ultimele noutăți din domeniul pedagogiei, grija de a pune la îndeplinire învățătorilor și profesori bibliografia necesară, antrenarea lor pentru participarea la conferințe etc.

Prin multiplele probleme pe care le-a tratat, darea de seamă a creat o bună bază de discuții. Biroul grupei sindicale, a spus profesoara Doina Bologan, a acordat un sprijin prețios cadrelor didactice în continuarea ridicării a măiestriei lor pedagogice, a sprijinit îndeaproape conducerea școlii să asigure condiții optime de desfășurare a lecțiilor. Alți participanți la discuții au subliniat creșterea simțului datoriei și întărirea

disciplinei, ca rezultate ale muncii de educație desfășurate de grupa sindicală. Despre sprijinul biroului grupei sindicale în acest domeniu a vorbit pe larg tovarăsa Cornelia Popovici, directoarea adjunctă a școlii.

Adunarea generală a dezbătut și modul în care biroul grupei sindicale și-a desfășurat activitatea cultural-educativă. S-a arătat că la lărgirea orizontului de cultură generală a membrilor grupei au contribuit simpoziioanele închinat lui I. Creangă și T. Arghezi, audițiile muzicale, vizionarea în colectiv a unor spectacole. Pentru cunoașterea frumuseților patriei și a realizărilor regimului nostru au fost organizate o serie de excursii. Subliniind aspectele pozitive din munca cultural-educativă, participanții la discuții, printre care profesoara Liana Voinescu și învățătoarea Elena Zaharescu, au cerut noului birou al grupei sindicale să dezvolte și mai mult activitatea pe această linie și să facă propuneri prețioase în vederea îmbunătățirii continue a muncii cultural-educative.

Noul birou al grupei sindicale, în care au fost aleși profesori și învățători cu multă dorință de muncă, va trebui să-și îndrepte atenția spre înlăturarea deficiențelor ce s-au mai manifestat, să țină seama de recomandările făcute de adunarea generală în vederea îmbunătățirii întregii activități.

P. TEODORESCU

Discuții în spirit constructiv

Zilele trecute, membrii grupei sindicale de la Școala generală nr. 1 din comuna Lunca Bradului, raionul Toplița, s-au reunit pentru a discuta în adunarea generală de dare de seamă și alegeri munca desfășurată de biroul grupei timp de un an de zile.

Cuprinzătoare, întocmită în spirit critic și autocritic, darea de seamă a scos în evidență activitatea biroului în sprijinul procesului instructiv-educativ, în desfășurarea muncii cultural-

educative și de asigurări sociale. Darea de seamă a stăruit în mod deosebit asupra acțiunilor întreprinse pe linie sindicală pentru mobilizarea membrilor de sindicat la îndeplinirea sarcinilor profesionale, ca și pentru sprijinirea conducerii școlii în continuarea îmbunătățirii a procesului de învățămînt. Participanții la discuții au subliniat îndeosebi ajutorul pe care l-au primit din partea biroului în ridicarea măiestriei lor pedagogice, în informarea lor asupra a ceea ce este nou în domeniul specialității pe care o predau. S-a arătat de asemenea că biroul s-a preocupat îndeaproape de sprijinirea cadrelor tinere, fără experiență.

Adunarea generală n-a trecut cu vederea nici lipsurile care s-au mai făcut vădite în munca biroului și a unor membri de sindicat. S-a menționat, de exemplu, că au existat neajunsuri în activitatea desfășurată de grupa sindicală pe linia muncii cultural-educative. O parte din cei ce au luat cuvîntul au arătat astfel că munca culturală s-a rezumat la repetarea unor acțiuni monotone — conferințe, seri literare simpoziioane și recenzii — fără să se manifeste interes pentru învierea acestora, pentru forme mai variate, mai atractive de muncă. S-a criticat deschis și indisciplina de care au dat dovadă unii membri de sindicat care nu și-au îndeplinit sarcinile obștești, au întârziat la ore, s-au ocupat superficial de legătura cu părinții elevilor.

Atît darea de seamă cit și discuțiile au subliniat direcțiile spre care trebuie să-și îndrepte atenția noul birou al grupei sindicale pentru a-și spori contribuția la îmbunătățirea procesului instructiv-educativ. Noii aleși — cadre didactice bine pregătite, care se bucură de încredere și stimă — s-au angajat în fața adunării să se preocupe cu simț de răspundere de sarcinile ce le-au fost încredințate, să mobilizeze întregul colectiv la îndeplinirea exemplară a sarcinilor puse de partid în fața școlii.

Prof. AUREL TREBICI

Înaintași ai școlii românești

IOAN

PIUARIU-MOLNAR

Reprezentant al marii mișcări culturale transilvănene care a fost Școala ardeleană, Ioan Piuariu-Molnar a desfășurat o rodnică activitate și în domeniul atît de important al învățămîntului.

Fiul unui preot neunit din Sadu, care a luptat și a avut de suferit de pe urma convingerilor sale, Ioan Piuariu-Molnar se încadrează de la început în lupta pentru ridicarea culturală a poporului. Revenit de la Viena, pe acea vreme unul din cele mai mari centre medicale, el ocupă postul de medic al regimentului grăniceresc bănățean și, fără a se limita numai la exercitarea profesiei sale, îndeplinește timp de un an, între 1770—1771, și funcția de dascăl pe teritoriul aceluși regiment. Această preocupare nu este întâmplătoare: ea se manifestă într-o perioadă în care atît școlile cit și literatura didactică românească erau sărace, iar lipsa cadrelor deosebit de acute. În această perioadă Ioan Piuariu-Molnar este martor la încercările de legislație în domeniul învățămîntului, precum și la impediamentele ce se iveau în aplicarea lor. Astfel, după promulgarea rescriptului imperial din 1782, care prevedea înființarea școlilor de stat pentru români, el înaintea unui proiect personal prin petiția din 14 iunie 1782 din Sibiu. Proiectul prevedea ridicarea numărului școlilor la 70 (de la 12 cite erau prevăzute), pentru a oferi populației românești posibilitatea reală de a-și însuși învățătura. Proiectul prevedea de asemenea numirea de dascăli neuniți acolo unde era populație ortodoxă, practic privată de cadre, precum și înființarea unui post de director al școlilor ortodoxe, post pentru care de altfel a și fost propus. Aceste prevederi dovedesc în mod elocvent interesul lui Ioan Piuariu-Molnar pentru ridicarea culturală a poporului și preocupările lui, la fel de importante ca și cele medicale, în domeniul învățămîntului.

Ocupînd postul important de oculist al principatului, Molnar nu uită, totuși, preocupările didactice. Fără a mai putea consacra timp activității practice, din cauza obligațiilor sale profesionale și sociale, el abordează un alt as-

pect al învățămîntului: literatura didactică. Publicist fecund și multilateral, redactează o serie de lucrări, printre care și manuale de învățămînt, a căror lipsă era resimțită în mod deosebit. Publică astfel „Retorica, adică învățătura și întocmirea frumoasei cuvîntări. Acum întîiul izvodită pe limba românească”, tipărită la Buda în 1798, care era un manual de utilitate imediată pentru nevoile școlii. După doi ani, în 1800, el publică tot la Buda, „istoria universală, adică de o ște, care cuprinde în sine întîmplările veacurilor vechi, întocmită de Signior Milot, comembru al Academiei frincești din Lyon, iar acum întîiia dată tîlmăcită în limba românească” — traducere care servea de asemenea nevoilor școlare. A redactat și o gramatică și un dicționar, care se adresa celor ce nu cunoșteau limba română.

Constituind numai o parte din bogata activitate a celei remarcabile personalități care a fost Ioan Piuariu-Molnar — medic, profesor universitar, primul autor român al unei cărți medicale științifice, promotor al vieții economice românești, animator și precursor al presei în limba română, sprijinitor al legăturilor culturale cu românii de peste Carpați — preocupările în domeniul învățămîntului ocupă un loc important în opera sa. Inspirată de sentimente de dragoste pentru popor, ele se înscriu pe linia dezvoltării unei culturi naționale a poporului. Sînt grăitoare, în acest sens, rîndurile scrise în prefața „Retoricii”: „Iată, iubitorilor, că pun înaintea voastră învățătura graiului frumos și a vorbei în dobito, ce să ivește acum, întîiia dată în limba românească, ea un odor purtătoriu de folos”.

Avînd o largă cultură și o solidă pregătire profesională, Ioan Piuariu-Molnar a subordonat întreaga lui activitate unui ideal iluminist și umanist, care îl situează printre figurile proeminente ale culturii românești și îi conferă rolul unui promotor al învățămîntului românesc în Transilvania.

Dr. MIHAI POPA
Cluj

În fiecare reerează biblioteca Liceului Al. I. Cuza din Galați, este vizitată de numeroși prieteni ai cărții

CONCURSURI

Institutul politehnic din Iași anunță ocuparea prin concurs a următoarelor posturi didactice:

- 1) profesor la catedra de chimie organică, disciplina chimie organică;
- 2) profesor la catedra de chimie analitică, disciplina chimie analitică;
- 3) conferențiar la catedra de fizică, disciplina fizică.

Cererile de înscriere se vor înainta, în decurs de o lună de la publicarea prezentului anunț la rectoratul Institutului politehnic din Iași, calea 23 August nr. 11, însoțite de următoarele acte: copie legalizată de pe diploma de doctor sau de candidat în științe; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau conferențiar; copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale, și sociale, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Institutul de mine din Petroșani anunță scoaterea la concurs a următoarelor posturi didactice:

- 1) conferențiar, poziția 1 din statul de funcțiuni al catedrei de termotehnică și hidrolică pe 1965/1966, avînd ca sarcină predarea disciplinei

termotehnică, și mașini de forță la Facultatea de electromecanică minieră și la secția „Prepararea carburilor și minereurilor”;

- 2) conferențiar, poziția 5 din statul de funcțiuni al catedrei de electrotehnică pe anul 1965/1966, avînd ca sarcină predarea disciplinei acționări și automatizări în industria minieră la Facultatea de electromecanică minieră.

Persoanele care doresc să participe la concurs vor depune în termen de o lună de la apariția prezentului anunț, la rectoratul Institutului, o cerere însoțită de următoarele acte în dublu exemplar: copie legalizată de pe diploma de stat sau de pe actul echivalent de studii superioare; copie legalizată de pe atestatul de profesor sau de conferențiar; lucrările științifice ale candidatului, într-un exemplar; certificatul de caracterizare a activității profesionale și sociale a candidatului, eliberat de instituția (întreprinderea) în care acesta își are funcția de bază; memoriul de activitate didactico-științifică, semnat de candidat; autobiografia.

Concursul va avea loc la Institutul de mine din Petroșani, str. Institutului nr. 20. Informații suplimentare se pot primi de la secretariatul Institutului.

PROGRAMA DE EDUCAȚIE CETĂȚENEASCĂ

PENTRU CLASA A VIII-A

Publicăm continuarea programei de Educație cetățenească, cuprinzând temele ce urmează să fie studiate în tot cursul anului școlar 1965-1966.

În predarea lecțiilor este necesar să se facă legătura cu cunoștințele dobândite de elevi la istoria și geografia patriei, literatura română etc., pentru ca noțiunile expuse să fie mai ușor accesibile și totodată însușite temeinic de elevi.

Se recomandă cadrelor didactice care predau acest obiect de învățământ să țină seama de puterea de înțelegere a elevilor, să urmărească realizarea scopului educativ al fiecărei lecții, să infățișeze lecțiile cu căldură, în mod argumentat, evitând schematismul, formalismul în predare, pentru a face ca acest obiect să fie cât mai interesant și atrăgător pentru elevi.

Se va ține seama, de asemenea, de recomandările făcute la publicarea primei părți a programei în „Gazeta învățământului” din 17 septembrie 1965.

Partea a II-a

II. Drepturile și îndatoririle fundamentale ale cetățenilor Republicii Socialiste România — 7 ore.

1. Dreptul la muncă al cetățenilor în Republica Socialistă România — 1 oră.

a) Explicarea noțiunii de drepturi fundamentale. Grija statului nostru pentru om, pentru satisfacerea nevoilor sale materiale și culturale, exprimată în drepturile fundamentale prevăzute de Constituția țării.

b) Munca, izvorul tuturor bunurilor materiale și culturale ale omenirii; lupta oamenilor muncii pentru cucerirea acestui drept fundamental.

c) Constituția țării noastre asigură dreptul fiecărui cetățean de a desfășura, potrivit pregătirii sale, o activitate în domeniul economic, administrativ, social sau cultural. Retribuția după cantitatea și calitatea muncii.

d) Măsurile de protecție și de securitate a muncii, expresie a griii statului nostru socialist față de om.

2. Dreptul la odihnă și dreptul la asigurarea materială la bătrânețe, în caz de boală sau incapacitate de muncă — 1 oră.

a) Asigurarea pentru toți oamenii muncii din patria noastră a dreptului la odihnă: pentru refacerea forțelor fizice și intelectuale; îngrijirea sănătății; satisfacerea dorințelor și intereselor lor cultural-artistice, turistice și sportive.

b) Condițiile create pentru exercitarea dreptului la odihnă: stabilirea duratei maxime a zilei de muncă, repaus săptăminal, concedii anuale plătite, case de cultură, sanatoriale și de odihnă, teatre, cinematografe, terenuri sportive etc.

c) Asigurarea materială în caz de bătrânețe, boală sau incapacitate de muncă; pensii, ajutoare de boală în cadrul sistemului asigurărilor sociale de stat, obștești și cooperatiste, asistență medicală gratuită.

3. Dreptul la învățătură al cetățenilor Republicii Socialiste România — 1 oră.

a) În Republica Socialistă România tuturor copiilor, tinerilor și oamenilor maturi le este asigurat dreptul de a urma învățământul de toate gradele.

b) Condițiile create în Republica Socialistă România pentru asigurarea dreptului la învățătură: obligativitatea învățământului general, acordarea gratuită a manualelor școlare, gratuitatea învățământului de toate gradele, sistemul burselor de stat, extinderea continuă a spațiilor de învățământ, de internate, cămine etc.

c) Succesele obținute în dezvoltarea învățământului de toate gradele, expresie a posibilităților create oamenilor muncii pentru ridicarea continuă a nivelului lor cultural-științific.

d) Grija Partidului Comunist Român și a guvernului Republicii Socialiste România pentru răspândirea științei și culturii în rîndurile maselor largi.

4. Libertățile cetățenești în Republica Socialistă România — 2 ore.

a) Explicarea noțiunii de libertăți cetățenești; asigurarea libertăților cetățenești în Republica Socialistă România; egalitate în drepturi fără deosebire de naționalitate; egalitatea femeii cu bărbatul; ocrotirea că-

sătoriei, familiei, a mamei și copilului.

b) Libertatea cuvintului, a presei, a întrunirilor și mitingurilor, a demonstrațiilor. Interzicerea oricăror asociații sau manifestări potrivnice intereselor poporului nostru.

c) Dreptul de a alege și de a fi ales în Marea Adunare Națională și în sfaturile populare prin vot universal, egal, direct și secret.

d) Ocrotirea prin lege a proprietății personale și a dreptului de moștenire.

e) Marile drepturi și libertăți asigurate și garantate tuturor cetățenilor — oglindire a cuceririlor revoluționare ale poporului sub conducerea P.C.R., dovadă a caracterului profund democratic al statului nostru socialist.

5. Datoriile fundamentale ale cetățenilor Republicii Socialiste România — 2 ore.

a) Legătura strinsă dintre drepturile fundamentale și datoriile fundamentale ale cetățenilor din Republica Socialistă România.

b) Datoriile fundamentale: respectarea Constituției și a legilor statului; apărarea și întărirea proprietății socialiste; grija pentru avutul obștesc; serviciul militar în rîndurile Forțelor Armate ale Republicii Socialiste România; apărarea patriei socialiste, datorie sfîntă a fiecărui cetățean.

c) Respectarea regulilor de comportare civilizată în societate, în școală, în familie.

d) Munca — datorie de cinste și onoare a fiecărui cetățean al țării noastre, participant activ la opera de desăvîrșire a construcției socialismului în patria noastră.

III. Organele centrale ale puterii de stat — 2 ore

1. Marea Adunare Națională — 1 oră.

a) Explicarea noțiunii de organe ale puterii de stat. Organele centrale de conducere ale statului nostru socialist și atribuțiile lor: Marea Adunare Națională și Consiliul de Stat. Explicarea noțiunilor de putere legislativă și putere executivă.

b) Marea Adunare Națională: organizarea; componența și atribuțiile sale. Marea Adunare Națională — unic organ legiuitor în Republica Socialistă România; sesiunile Marii Adunări Naționale.

2. Consiliul de Stat — 1 oră

a) Consiliul de Stat al Republicii Socialiste România, organ ales de Marea Adunare Națională, dintre membrii săi; Consiliul de Stat răspunde de întreaga activitate în fața Marii Adunări Naționale. Atribuțiile și componența Consiliului de Stat.

b) Caracterul profund democratic al organelor centrale ale puterii de stat în Republica Socialistă România.

IV. Organele centrale ale administrației de stat — 1 oră.

a) Organele centrale ale administrației de stat: Consiliul de Miniștri, ministerele și comitetele de stat.

b) Sarcinile organelor centrale administrative de stat: organizează și asigură executarea legilor emise de Marea Adunare Națională.

c) Consiliul de Miniștri al Republicii Socialiste România: constituirea și atribuțiile sale.

d) Ministerele și celelalte or-

gane centrale ale administrației centrale de stat; subordonarea lor față de Consiliul de Miniștri, atribuțiile acestora.

V. Organele locale ale puterii de stat și organele locale ale administrației de stat — 1 oră

a) Sfaturile populare — organe locale ale puterii de stat; sfera de exercitare a puterii (regionale, raionale, orașenești, comunale); componența, atribuțiile.

b) Caracterul democratic al sfaturilor populare. Drepturile și obligațiile deputatului — slujitor al poporului.

c) Comitetele executive ale sfaturilor populare: constituirea, componența și atribuțiile lor.

d) Modul în care își desfășoară activitatea sfaturile populare și comitetele lor executive. (Se va exemplifica cu aspecte din activitatea sfatului popular din localitate și a comitetului executiv).

VI. Organele judecătorești și organele procuraturii — 1 oră

a) Importanța și rolul lor: apărarea cuceririlor revoluționare ale poporului nostru; păzirea avutului obștesc; asigurarea respectării legilor țării, asigurarea executării drepturilor și libertăților cetățenești prevăzute în Constituția Republicii Socialiste România.

b) Caracterul democratic al organelor judecătorești în statul socialist; rolul lor în educarea conștiinței socialiste a maselor. Colectivitatea noastră socialistă, mijloc puternic de educare a oamenilor muncii în spiritul respectării legilor țării.

VII. Partidul Comunist Român — forța politică conducătoare în Republica Socialistă România — 4 ore

1. Partidul Comunist Român, conducătorul încercat al poporului nostru — 2 ore

a) Importanța creării Partidului Comunist din România.

b) Partidul Comunist Român, continuatorul celor mai bune tradiții ale luptei de veacuri a poporului nostru pentru libertate națională și socială.

c) P.C.R., forță conducătoare a poporului nostru în făurirea vieții noi socialiste în patria noastră.

d) Importanța istorică a Congresului al IX-lea al P.C.R.

e) Înalta cinste de a fi membru al Partidului Comunist Român.

2. Partidul Comunist Român — educatorul tinerii generații de constructori ai socialismului și comunismului — 2 ore.

a) P.C.R. creatorul, conducătorul și educatorul organizației revoluționare a tineretului din patria noastră.

b) Educarea tineretului patriei noastre în spiritul înaltelor trăsături moral-cetățenești: dragostea față de muncă, de învățătură; înaltul simț de răspundere față de îndatoririle sociale; devotament nemărginit față de patria noastră socialistă și partidul comunist; solidaritatea frățească cu oamenii muncii din lumea întreagă. Prietenia și tovarășia, inițiativa creatoare, combativitatea, cinstea și sinceritatea, modestia, setea de cultură, de frumos — trăsături caracteristice omului societății noastre socialiste.

c) Educarea tineretului patriei noastre în spiritul păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare.

CORRESPONDENȚA

BELINȚ—LUGOJ

De curind, ne scrie prof. Vasile Cica, la liceul din Belinț, raionul Lugoj a avut loc o consfătuire a profesorilor care predau la clasa a XI-a. Consfătuirea a avut drept obiectiv stabilirea măsurilor în vederea cât mai bune pregătiri a viitorilor absolvenți pentru examenul de maturitate.

Pornindu-se de la situația concretă, de la nivelul pregătirii elevilor, s-au fixat obiectele la care trebuie organizate meditații și consultații, ca și zilele și orele când vor avea loc acestea. De asemenea, s-au luat măsuri pentru prevenirea supraîncălzirii elevilor, pentru realizarea unei legături mai stricte cu părinții acestora etc.

Unele din măsurile luate cu prilejul consfătuirii au și devenit fapte. La română și latină, de exemplu, au început primele ore de meditații.

BUCUREȘTI

Prof. Olga Popescu ne-a adus la cunoștință că, recent, secția de învățământ a raionului 23 August din Capitală a organizat la Școala generală nr. 16 un valoros schimb de experiență între directori, în legătură cu îndrumarea și controlul muncii meto-

dice. După ce au ascultat referatul cu această temă expus de tov. A. Rotaru, directorul Școlii generale nr. 16, participanții la schimbul de experiență au asistat la unele acțiuni practice desfășurate de comisia metodică de limba și literatura română. De comisia de științe naturale-geografie și de comisia învățătorilor de la clasele III-IV. Acțiunile practice s-au referit îndeosebi la utilizarea mijloacelor moderne audio-vizuale în procesul predării.

BRAN

Școala generală din Bran — ne informează prof. Mircea Mărilă — a găzduit recent pe studenții anului III de la Institutul pedagogic din Brașov care și-au desfășurat timp de două săptămâni practica pedagogică continuă la specialitățile matematică, științe naturale, fizică și chimie. Studenții au ținut lecții, au condus ore de dirigenție, au făcut vizite, împreună cu diriginții, la domiciliul elevilor, au asistat la ședințele cu părinții etc. Școala le-a pus la dispoziție lotul experimental, precum și materialul didactic necesar predării.

Alături de personalul didactic al institutului, învățătorii și profesorii de la școala generală din Bran au dat un sprijin prețios viitorilor pedagogi, ajutându-i în pregătirea și organizarea lecțiilor, asistând la orele conduse de ei și discutând pe marginea acestora.

SIGHIȘOARA

Într-o scrisoare pe care ne-a trimis-o de curind, prof. C. Tatu ne vorbește despre colaborarea care s-a statonnic de mai mulți ani de zile între școlile din Sighișoara și Cristur.

În cadrul acestei colaborări, o serie de învățători, profesori și elevi din Sighișoara au făcut, la începutul lunii octombrie, o vizită la Cristur. Cadrele didactice au participat, cu acest prilej, la un larg schimb de experiență. Au avut loc apoi întreceri sportive de handbal, baschet, volei. După amiază programul a continuat cu vizitarea muzeului raional din Cristur și o reușită prietenească.

CRAIOVA

Nu de mult — ne scrie prof. B. Cocos de la liceul „Frații Buzești” — la Craiova a avut loc sărbătorirea unor cadre didactice care au împlinit anii de serviciu sau vîrsta legală de pensionare. Cu acest prilej s-a organizat o festivitate la sfatul popular al orașului. Reprezentanții organelor locale au subliniat, prin cuvinte calde, prețuirea pe care partidul și guvernul o acordă celor ce și-au pus întreaga lor putere de muncă în slujba școlii, a instruirii și educării tinerelor generații, au elogiat activitatea învățătorilor și profesorilor pensionați, le-au distribuit premii.

PITEȘTI

În ultimii ani, ne scrie prof. Gheorghe Cruceană, în satele raionului Pitești au fost ridicate numeroase construcții școlare noi — clădiri înalte, svelte, cu elegante linii arhitectonice. La Oarja, la Sămara, la Popești, la Cuca s-au înălțat noi localuri școlare cu cite 8 săli de clasă. Clădiri asemănătoare s-au construit și în satele Bradu de Jos, Budeasa, Clucereasa, Gorgani, Lăzărești, Vîrlodeni, Cotmeana, Bușenești, Valea Ursului, Mărărești, Marea etc. oferind copiilor condiții dintre cele mai bune de învățătură.

Localurile noi au fost înzestrate cu mobilier școlar modern, cu numeroase aparate și materiale didactice. Săliile școlilor, luminoase și încăpătoare, sînt împodobite cu tablouri, cu glastre de flori.

La toate aceste realizări, dobîndite prin grija partidului pentru școală, pentru instruirea și educarea tinerii generații, au adus o contribuție de seamă și comitetele de părinți. Părinții s-au străduit să înfrumusețeze cât mai mult școlile, să contribuie la amenajarea claselor, a curților și grădinilor care le împrejmuiesc etc. Pe lângă preocuparea pe care au arătat-o pentru problemele gospodăriei, comitetele de părinți și-au dat aportul și la asigurarea frecvenței regulate a tuturor elevilor.

TURNU-MĂGURELE

Biblioteca liceului „Unirea” din Turnu Măgurele, în colaborare cu organizația de U.T.C. din școală, organizează adesea, sub conducerea profesorilor acțiuni culturale interesante și atractive.

Nu de mult, ne informează prof. Bogdan Anastasie, a avut loc aici un recital de versuri și cîntece. La recital au participat peste 400 de elevi.

Congresul Sindical Mondial

și-a încheiat lucrările

Vineri 22 octombrie au luat sfârșit lucrările celui de-al VI-lea Congres Sindical Mondial. La discuțiile generale au participat 123 delegați care au exprimat părerile și punctele de vedere ale organizațiilor ce le-au reprezentat asupra problemelor înscrise pe ordinea de zi a Congresului. Delegația sindicatelor din Republica Socialistă România, condusă de tovarășul Constantin Drăgan, președintele Consiliului Central al Sindicatelor, și-a adus contribuția sa la desfășurarea lucrărilor, la elaborarea documentelor adoptate de Congres, prin cele 6 intervenții în plenul Congresului, prin participarea activă la toate comisiile de lucru ale Congresului.

Sedința din 22 octombrie a fost consacrată adoptării rezoluțiilor și celorlalte documente ale Congresului. Delegații au subliniat cu puternice aplauze adoptarea cu unanimitate de voturi a marii majorități a rezoluțiilor, printre care: rezoluția cu privire la Vietnam, cea cu privire la problemele femeilor muncitoare, rezoluțiile privind securitatea socială, tineretul muncitor,

drepturile sindicale, numeroase rezoluții de solidaritate cu lupta clasei muncitoare și a popoarelor din Africa de Sud, Argentina, Coreea de Sud, Spania, Portugalia, Republica Dominicană și din alte țări, telegrame de protest, precum și alte documente.

Unele rezoluții, ca de pildă cea asupra punctului 2 al ordinii de zi, apelul către muncitorii, muncitoarele și sindicatele din întreaga lume și rezoluția cu privire la educație, precum și alte documente au fost adoptate cu majoritate de voturi, unele delegații votând împotriva sau abținându-se de la vot. La votarea rezoluțiilor cu privire la Iran, la problema palestiniană și la turismul social delegația noastră și alte delegații nu au participat.

Punându-se în discuție rezoluția cu privire la punctul 1 de pe ordinea de zi, printre cei ce au luat cuvântul a fost și tovarășa Larisa Munteanu, secretara Consiliului Central al Sindicatelor, care a reafirmat poziția delegației sindicatelor din Republica Socialistă România în problemele dezbătute la acest punct. Supusă apro-

bării Congresului, rezoluția a fost adoptată cu majoritate de voturi, unele delegații votând împotriva. Delegația sindicatelor din România s-a abținut de la vot.

Președintele prezidiului a anunțat apoi Congresului că în cea de-a 15-a sesiune a sa, Consiliul general a ales în unanimitate pe Louis Saillant în funcția de secretar general al Federației Sindicale Mondiale, iar în cea de-a 31-a sesiune a Comitetului executiv a fost ales în unanimitate ca președinte al Federației Sindicale Mondiale Renato Bitossi și cei 12 vicepreședinți. De asemenea, sesiunea Comitetului executiv a ales Secretariatul Federației Sindicale Mondiale format, în afară de secretarul general, dintr-un secretar general adjunct și 8 secretari, printre care și tovarășa Stana Drăgoș, reprezentantă a sindicatelor din Republica Socialistă România.

Epuizându-se ordinea de zi, Renato Bitossi a rostit cuvântul de închidere. Participanții la Congres au intonat apoi Internaționala.

U. N. E. S. C. O.

Recent, UNESCO a editat un volum de materiale, cuprinzând rezultatele unei analize pe plan mondial cu tema „Influența televiziunii asupra tinerilor”. În diferitele capitole ale lucrării sînt analizate și dezbătute, din diferite unghiuri de vedere, aspectele pozitive și negative ale influenței programelor televizate asupra tineretului. Volumul formulează răspunsuri cu privire la probleme privind timpul pe care îl consacră tinerii pentru vizionarea emisiunilor de televiziune, influența televiziunii asupra gustului estetic, televiziunea ca mijloc de răspundere a cunoștințelor, televiziunea și infracțiunea, influența programelor care conțin scene de violență.

Deși nu accentuează concluziile în această privință, volumul editat de UNESCO scoate în evidență necesitatea orientării umaniste pe care trebuie să-o capete programele de televiziune adresate tineretului.

și constată spontaneitatea exprimării în limbi străine la copiii mici. De aceea autorul se înscrie în favoarea introducerii cît mai timpurii a învățării limbilor străine în școală, subliniind că aceasta ar avea și consecința, importantă din punct de vedere pedagogic, a evitării încălcării planurilor de învățămînt.

Studind problema motivației în învățarea limbilor străine, autorul se oprește asupra factorului psihosociologic ca unul dintre cei mai însemnați în asigurarea unei motivații.

După ce prezintă situația existentă în diferite țări în domeniul predării limbilor străine, J. M. Chevallier întreprinde o schiță a unui învățămînt bilingv caracterizat prin începerea studiului în primii ani de școală sau chiar la grădiniță, prin folosirea metodei auditive, prin predarea limbilor diferite de către profesori dieriți, prin utilizarea limbii străine în predarea anumitor discipline, prin crearea unei motivații pozitive cît mai puternice etc.

R. D. GERMANĂ

În R.D.G. sînt în curs de desfășurare o serie de experimente în legătură cu diferențierea procesului de învățare conform cu trăsăturile individuale ale elevilor. Esența acestor încercări constă în faptul că lecțiile în care se predă conținutul obligatoriu al programei sînt completate cu lecții destinate elevilor mai slabi, care au nevoie de o pregătire suplimentară, precum și cu lecții destinate elevilor buni, care pot însuși mai multe cunoștințe decît prevede programa.

Analiza rezultatelor acestor experiențe practice a dus la stabilirea următoarelor concluzii: 1) Insușirea cunoștințelor și a deprinderilor obligatorii trebuie asigurată pentru toți elevii; 2) Se resping formele de diferențiere care se bazează pe concepția că trăsăturile individuale ale elevilor nu pot fi modificate; 3) Interesele, tendințele și aptitudinile fiecărui elev în parte trebuie dezvoltate în mod optim în concordanță cu cerințele societății; 4) În orice formă de diferențiere trebuie să fie respectată unitatea instruirii și educației.

R. P. POLONĂ

Pentru anul școlar 1965-1966, în Polonia se prevede o amplă dezvoltare a emisiunilor de televiziune școlară. Astfel, o serie de emisiuni vor fi consacrate predării lecțiilor televizate de educație cetățenească (clasa a VIII-a) și filozofie (clasa a XI-a), precum și ciclului intitulat „În fața secolului XX” (pentru clasele VIII-XI).

S-au introdus de asemenea programe tehnice pentru elevi și ciclul „În mijlocul cărților”, prin care se fac recomandări de lecturi și spectacole.

FRANȚA

Revista „Repères” publică în nr. 7 din acest an studiul „Probleme și perspective ale învățămîntului bilingv” de J. M. Chevallier. În introducerea studiului, autorul stabilește cazurile de apariție a învățămîntului bilingv, în dependență de școală sau în afara ei, ca urmare a școlarității bilingve sau într-o limbă diferită de cea maternă. Cercetările recente — arată în continuare studiul — tind să dovedească fixarea în lobi difereți a limbilor învățate la vîrsta mică și a celor învățate ulterior

O. N. U. — Dezbaterile în problema tineretului

Un mesaj de pace și colaborare

În Comitetul pentru problemele sociale, umanitare și culturale al O.N.U. a fost abordat luni, 25 octombrie, punctul de pe ordinea de zi intitulat: „Proiect de declarație cu privire la promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare”. Inițiativa elaborării acestui proiect de declarație aparține României, la care s-au asociat în calitate de coautori 26 de state. În cadrul discuțiilor privind adoptarea preambulului, au luat cuvîntul reprezentanții Libanului, Iranului, Ghanei, României, S.U.A., Angliei, Arabiei Saudite și alții. Din aceste discuții a reieșit dorința unanimă a delegațiilor de a se adopta neîntîrziat proiectul declarației amintite.

„Sîntem în prezent în situația în care ideea adoptării unei asemenea declarații este larg recunoscută pe plan internațional”, a declarat reprezentanta țării noastre, Mia Groza. Tezul acestei declarații „este de a consacra o serie de principii fundamentale conform cărora să fie insuflate tinerilor idealurile nobile de pace, de respect reciproc între oameni și între popoare, respectul pentru valorile spirituale și materiale create de omenire. Fidelă spi-

ritului de colaborare, delegația română este animată de dorința de a se ajunge la un text final care să întrunească adeziunea unanimă”.

În sedința de luni după-amiază a fost adoptat în unanimitate preambulul proiectului de declarație. În preambul se subliniază, printre altele, rolul important care revine tinerii generații în toate domeniile de activitate ale societății și faptul că ea va fi chemată să conducă destinele omenirii. Se exprimă, de asemenea, încrederea că educarea tinerii generații, ca și schimbările de idei în spiritul păcii, respectului reciproc și înțelegerii între popoare pot contribui la îmbunătățirea relațiilor internaționale și la întărirea păcii și securității. Lucrările consacrate adoptării acestui preambul s-au desfășurat într-o atmosferă de colaborare, fiind aprobat.

După vot, numeroși delegați au felicitat pe reprezentanții țării noastre pentru această inițiativă a României și pentru succesul cu care a fost abordată chiar de la început.

Marți dimineața au continuat în Comitetul pentru problemele sociale, umanitare și culturale discuțiile pe margi-

nea proiectului de declarație privind promovarea în rîndurile tineretului a idealurilor de pace, respect reciproc și înțelegere între popoare. După ce, în sedința din după-amiază zilei precedente, a fost adoptat în unanimitate preambulul acestui document, în sedința din 26 octombrie au început dezbaterile pe marginea articolelor declarației. În intervențiile lor, cei 15 delegați care au luat cuvîntul dimineața (cifra care atestă interesul față de problema în discuție), au subliniat „marea valoare a declarației” (reprezentantul Uruguayului), au scos în evidență „mesajul de pace și de colaborare” pe care îl conține documentul (Halima Warzazi, reprezentanta Marocului, vicepreședinte al comitetului), au atras atenția cu satisfacție asupra faptului că proiectul de declarație care se discută la O.N.U. abordează „aspecte importante ale educației tinerii generații pe plan mondial” (dr. Fereydoun Hoveyda, adjunct al ministrului afacerilor externe al Iranului) etc.

În cursul lucrărilor de după-amiază au fost supuse la vot articolele 1, 3 și 6 ale acestui proiect de declarație, fiind adoptate în unanimitate.

Sediul O.N.U.